

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Folketingets Socialudvalg har i brev af 9. februar 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 272 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

10. marts 2011

J.nr. 2011-0002760

Spørgsmål nr. 272:

”I forlængelse af svar på spørgsmål 207 bedes beskæftigelsesministeren oplyse, hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre at en enlig mor/far, der samarbejder med den anden forældre, f.eks. får hjælp til børnepasning, ind imellem spiser sammen med den anden forælder osv., ikke bliver anklaget for socialt bedrageri, herunder om ministeren vil lave en vejledning på området, der gør det tydeligt, at regeringen støtter den politiske intention, om at fraskilte forældre samarbejder om at tage sig af børnene.”

Endeligt svar:

Spørgsmål 207 drejer sig om de politiske intentioner bag forældreansvarsloven, der hører under Justitsministeriets ressortområde. Derfor kan jeg, hvad angår forældreansvarsloven, henholde mig til de svar, som er afgivet af Justitsministeriet.

Hvad angår spørgsmålet om ret til sociale ydelser, kan jeg oplyse, at det er kommunerne, der tager stilling til, om en borger har ret til sociale ydelser til enlige som fx børnetilskud. Det er derfor også kommunerne, der ud fra en række forskellige faktorer og oplysninger træffer afgørelse om, hvorvidt der foreligger socialt bedrageri.

Det fremgår bl.a. af Børnetilskudsvejledningen, jf. vejledning nr. 10177 af 11. oktober 2007, at kommunen både skal drage omsorg for, at misbrug af det sociale system undgås og samtidig tilgodese borgernes retssikkerhed.

I punkt 19 i vejledningen fremgår følgende:

”Kommunen kan f.eks. gennem henvendelser fra andre borgere komme i besiddelse af oplysninger, der tyder på, at en borger, der modtager børnetilskud som enlig, lever i et ægteskabslignende forhold. Medmindre mistanken på forhånd må betragtes som åbenbart grundløs, har kommunen pligt til at undersøge, om det kan være relevant at påbegynde en tilbagebetalingssag.

Til belysning af sagen må kommunen i første omgang indhente oplysninger hos borgeren selv.

Vil borgeren ikke medvirke til sagsoplysningen eller give samtykke til, at oplysningerne indhentes fra andre, og mangler kommunen oplysninger, der må anses for nødvendige til at afgøre, om der er grundlag for starte en tilbagebetalingssag, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, hvorvidt en oplysning skal hentes uden samtykke.

I de tilfælde, hvor der indhentes oplysninger uden samtykke, skal kommunen altid efterfølgende gøre borgeren bekendt med, hvilke oplysninger der er indhentet uden samtykke og partshøre i overensstemmelse med forvaltningslovens regler. Det kan i visse tilfælde f.eks. være relevant at indhente oplysninger om borgerens økonomiske forhold fra banker og sparekasser uden samtykke.

Kommunen kan ikke pålægge ansatte i f.eks. dagsinstitutioner eller skoler at indberette oplysninger om borgernes private forhold. Kommunen kan dog i en konkret sag udspørge en medarbejder om faktiske omstændigheder i en sag, såfremt de må anses for nødvendige i en sag om tilbagebetaling.

Generelt må kommunen tage hensyn til såvel, at misbrug af det sociale system forhindres, som til, at borgernes retssikkerhed tilgodeses.

Overvågning af borgere vil ofte være i strid med proportionalitetsprincippet, hvorefter myndigheden er forpligtet til at vælge den mindst indgribende fremgangsmåde i de tilfælde, hvor myndigheden har et valg mellem flere mulige reaktioner til at opnå det ønskede resultat. Overvågning er en meget vidtgående måde at skaffe sig oplysninger om borgere på og må i almindelighed betragtes som en politimæssig opgave – også selv om myndigheden ikke overtræder straffelovens bestemmelser om husfredskrænkelser. Er der begrundet mistanke om, at der er tale om decideret socialt bedrageri, bør kommunen derfor melde borgeren til politiet, der foretager den videre efterforskning i overensstemmelse med retsplejelovens regler.

Observationer af en borgers samlevers færden vil ofte være en uproportional reaktion i sager, hvor en borger formodes at leve i et ægteskabslignende forhold og samtidig modtager ordinært og ekstra børnetilskud. Oplysninger, der fremskaffes på denne måde, vil ofte have en ubetydelig bevisværdi, idet kommunen altid skal fremskaffe en lang række andre oplysninger til sagen til brug for den konkrete og individuelle vurdering, kommunen skal fortage af, om en borger skal betragtes som reelt enlig, jf. punkt 13.

Samme betragtninger fører til, at sagsbehandlere bør afholde sig fra at opsøge borgeren på dennes bopæl for på denne måde indhente oplysninger til brug for en social sag, hvis oplysningerne vil kunne indhentes fra borgeren selv på anden vis eller fra andre forvaltningsmyndigheder m.v.”

Det fremgår desuden af Ankestyrelsens praksis på området, at kommunen skal lægge vægt på de involverede personers egne forklaringer om det indbyrdes forhold, jf. Principafgørelse nr. B-1-99.

Da det således er kommunens ansvar at træffe afgørelse i disse sager med behørig hensyntagen til borgernes retssikkerhed og egne forklaringer om det indbyrdes forhold, finder jeg ikke, der er behov for nye initiativer på området.

Venlig hilsen

Inger Støjberg